

N. Y. PUBLIC LIBRARY
DIV. 3
GRAND CENTRAL STA.
P. O. BOX 2231
NEW YORK, NY 10017

KP EXCH

Tėvynė

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Nr. 15

New York, N.Y. - 10001 - 1971 m. April-Balandžio 23 d.

64 metai

PASIRENGIMAS SUSIVIENIJIMO DARBU

Visų Susivienijimo aktyviųjų veikėjų pareiga būti pasirengusiems tam laikui, kai SLA vadovybė pakvies stoti į darbą ir vykdyti naują vajú.

KIEKVIENA SLA KUOPA

privalo pasirūpinti, kad jos organizatorius nedelsiant pradėtų naujų narių įrašymą. Iš daugelio metų praktikos žinome, jog ne visada kuopų organizatoriai pakankamai veiklūs. Kuopos valdyba turi patirti ar organizatorius pasirošęs veikti. Jeigu pasirodytų, kad kuris nors organizatorius negalės būsime Vajuje pilnai veikti, tai, suprantamas dalykas, privalu į jo vietą surasti kitą darbuotoją. Mūsų organizacijoje yra nemaža geros valios veikėjų ir jie pastoviai įrašinėja naujus narius. Tik labai gaila, kad ne visos kuopos vienodu uolumu susirūpina Vajaus darbais. Jeigu kiekvienoje kuopoje bus kam paskatinti organizatorius tuojau pradėti darbą, tai mūsų vajú bus sėkmingas.

SLA ORGANIZATORIŲ PIRMOJI PAREIGA

būti pasirengusiems. Pats pirmutinis klausimas: - Į ką kreiptis ir kam siūlyti įstoti į SLA narių? Reikia turėti išsą sąrašą asmenų, kurie numatomi įrašyti į Susivienijimą. Ne visada pats organizatorius turi tiek daug pažinčių, kad galėtų turėti pakankamai plačią dirvą Vajaus darbui. Tad patartina kuopos susirinkimų metu kreiptis į visus narius ir

SLA VAJAUS KOMISIJA NETRUKUS PASKELBS SUSIVIENIJIMO VAJŲ NAUJIEMS NARIAMS ĮRAŠYTI. KUOPOS IŠ ANKSTO TURĖTŲ ŠIAM NAUJAM IR SVARBIAM DARBU PASIRENGTI.

paprašyti juos suteikti vardus ir adresus tokių lietuvių, kurie galėtų būti mūsų Susivienijimo nariais. Greičiau organizatorius įrašys naują narių, jeigu kas nors iš jau esamų narių supažindins jį su nauju aplikantu.

SLA CENTRAS

kuopų organizatoriams, kai pradedamas vajú, išsiunčia Vajaus darbui tam tikrą kiekį reikalingos medžiagos. Bet, vengiant didesnių pašto išlaidų, siunčiamas nedidelis kiekis aplikacijų ir informacijų apie SLA apdraudas. Organizatorius, numatydamas plačiau veikti, privalo iš anksto pranešti SLA Centrai, jeigu jis nori gauti daugiau Vajui skirtų leidinių.

SLA vajú tikslas išlaikyti Susivienijimo pajėgumą. O stiprindami savo Susivienijimą, gražiai patarnausim ir visam lietuviškam veikimui.

Greit sprendžiamas Brazinskių likimas

Po to, kai Turkijos aukščiausias teismas panaikino žemesniųjų teismų nutarimą, dėl Brazinskių padėties, galutinis jų bylos sprendimas atiteko Turkijos vyriausybei. Susidarius Turkijos naujai vyriausybei, tas sprendimas gali netrukus įvykti.

Donum Balticum

Šių metų pradžioje Švedijoje išleistas stambus baltistikos veikalas (598 psl.), "Donum Balticum", skirtas pagerbti norvegų kalbininkui Christian Stang'ui, nusipelnusiam baltistikos ir slavistikos srityje. Rinkinį išleido švedų leidykla "Almqvist - Wiksell", Stockholme.

Pažymėtina, kad veikale rašo kalbininkai, gyveną abiejose geležinės uždangos pusėse: Lietuvos, Lenkijos, Sovietų Sąjungos, JAV, Australijos. (E.)

LIETUVOJE 8.500 MOKSLININKŲ

Okup. Lietuvoje paminėta Lietuvos Mokslų akademijos 30 metų veiklos sukaktis - Akademijs įsteigta 1941 m. sausio 16 d. Šios įstaigos vadovo pareigas einąs, jau 25 metai, prof. dr. Juozas Matulis "Tiesos" bendradarbei aiškino, kad 1971 metais Lietuvoje esama apie 8.500 mokslininkų, iš jų reikia paminėti 200 mokslo daktarų ir arti 3,000 mokslų kandidatų. (E.)

JAV ir Kanados lietuvių įvykstančios International Amphitheatre salėje, 1971 m. liepos 4 d. Dainų Šventės vykdomojo komiteto nariai, komisijų pirmininkai ir spaudos atstovai. Iš k. į deš.: (sėdi) Kostas Dočkus, Vincas Grėbliūnas, dail. Adolfas Valeška, Antanas Reklaitis, Salomėja Endrijonienė, dr. Gediminas Balukas - vykdomojo komiteto pirmininkas, muzikas Petras Armonas, Zuzana Juškevičienė, red. kun. Juozas Prunskis, Antanas Stakėnas, antroje eilėje, iš k. į deš.: Jonas Vaičiūnas, Andrius Juškevičius, Vytautas Kasniūnas, Juozas Šlajus, Jonas Paštukas, Jonas Jurkūnas, Stepas Ingaunis, red. Aloyzas Baronas, Stasys Daunys, Vytenis Šilas, Stepa Džiugas, red. Algirdas Pužauskas, Feliksas Daukus, Albertas Vengris ir Jurgis Janušaitis.

Ką tik iš Ankaros gautomis VLIKE žiniomis, Brazinskių byloje daug lemia laišakai ir telegramos, siunčiamos Turkijos vyriausybei. Todėl labai yra tikslinga, laisvojo pasaulio lietuviams telegramomis ir laiškais nedelsiant apeliuoti į Turkijos naująją vyriausybę, kad Algirdas ir Pranas Brazinskai nebūtų atiduoti sovietams, nes tai reikštų jų atidavimą mirčiai. Telegramas ar laiškus atskirų asmenų ar grupių geriausia yra adresuoti šioms Turkijos vyriausybės nariams, ar kuriam vienam iš jų:

His Excellency Nihat Erim, Prime Minister, Ankara, Turkey,

His Excellency Sadi Kocas, Assistant of the Prime Minister, Ankara, Turkey,

His Excellency Osman Ocay, Foreign Minister, Ankara, Turkey,

His Excellency Ismail Arar, Justice Minister, Ankara, Turkey.

Telagramos ar laiško tekstas gali būti toks: "We kindly ask you not to extradite Lithuanian refugees Pranas and Algirdas Brazinskas who escaped from Soviet enslavement. Extradition would be equal to the death sentence for both Brazinskas".

Į laišku ir telegramų siuntimą tikslinga įtraukti jaunimą: studentus, šeštadienines mokyklas, skautus, ateitininkus, neolituos, vyčius ir visus kitus.

Tėvynė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ
AMERIKOJE ORGANAS

Lithuanian Weekly

Published Every Friday
by the Lithuanian Alliance of America

JUOZAS PETRĖNAS
EDITOR

ALGIRDAS BUDRECKIS
MANAGER

Yearly Subscription Rates:
In the United States \$4.00
To Foreign Countries \$5.00

307 WEST 30th STREET
NEW YORK, N. Y. 10001
Telephone LACKAWANNA 4-5529

Entered as Second Class Matter November 28, 1910,
at the Post Office at New York, N. Y., under the Act
of March 8, 1978.

SLA kuopų pranešimai ir skubus raštai redakcijai
reikia siųsti ne vėliau, kaip prieš savaitę, laikraščio
numeriu išeinant.

Keičiant adresą būtina pranešti senais adresu ir
nurodyti naujo adreso pašto zonos numerį.
Už skelbimų turinį redakcija neatsako.

Kodėl jaunuoliai nekalba lietuviškai

Vienas geras patriotas tėvas aiškina: - Aš su žmona namie visada kalbu lietuviškai. Bet mes girdim, kad vaikai savo tarpe jau kalba angliškai. Net ir tada, kai mes vaikams nors sakom lietuviškai, jie atsako angliškai. Man tai labai nepatiko, bet aš nicko negalium pakeisti. Pagaliau pripratom, ir norom, nenorom esame priversti vartoti tas dvi kalbas.

*****

Mes visi giliai įvertinam lituanistinių mokyklų darbą. Tautinio atsparumo ugdyme šios tikros vargo mokyklos turi milžiniškus nuopelnus. Mokykla ne tik pramoko vaikų lietuviškai skaityti ir rašyti, bet ir bando skiepti jam tautinę savigarbą. Bet ar pasiekia šios mokyklos pilnumo savo tikslo? Labai dažnai šių mokyklų darbas, taip tariant, sustoja pusiau kelyje. Nes dažnokai pasigirsta skundai, kad jauni lietuviukai klausom mokytojo lietuviškų pamokų ir jam, pagal reikalavimą, atsakinėja lietuviškai. Tik labai gaila, kad kai pasibaigia lietuviška pamoka, mokiniai savo tarpe jau angliškai kalba. Susidaro toks įspūdis, jog į lituanistinės mokyklos lankymą žiūrima, kaip į tam tikrą pareigą. O iš esmės aplinka daro savo įtaką ir pageidaujami mokyklos auklėjimo rezultatai tėra dalini.

*****

Džiaugiamės turėdami nemažą skaičių jaunimo, įvairių organizacijų, pradedant sportinėm komandom ir baigiant tautiniais ansambliais bei chorais. Jie globotini ir reikalingi plataus paskatinimo. Bet ir čia toji pati negerovė. Jaunuoliai sudainavę puikią lietuvišką dainelę, ar sušokę įspūdingą "Lenciūgėlį", jau pirmą žodį vienas kitam pasako ne gimtąja, bet svetima kalba. Didelės ir kilnios pastangos auklėti jaunimą tautinėje dvasioje vis tiek kaž kur užkliūva. Yra kaž kokie stabdžiai.

*****

JAV IR PASAULIO LIETUVIAI

* VINCENT I. RADVILLE, SLA 194 kuopos sekretorius, mirė Belmont, Mass., sausio 25 d. Liko žmona Selma ir vaikai bei kiti giminės. Jis buvo nuoširdus ir sąžiningas mūsų Susivienijimo veikėjas, daugelį metų tamavęs savo kuopos nariams ir pagelbėjęs jiems išlaikyti savo apraudas. Jis buvo SLA nariu nuo 1937 metų.

* LITUANISTINĖ MOKYKLA Providence, R.I., kuri veikė nuo 1968 metų, šiemet užsidarė, nes nepakanka mokinių. Dalis tėvų savo vaikus nusistatę vežti į Bostono mokyklą.

* "TĖVYNĖS PRISIMINIMŲ" radio programa Toronte šiemet mini savo veiklos dvidešimtmetį.

* "GRANDINĖLĖ" - tautinių šokių ansamblis, šią vasarą sumanė aplankyti visą eilę lietuvių kolonijų ir parodyti savo naują programą. Kelionės pradžioje "Grandinėlė" aplankys Clevelandą, o toliau Waterbury (gegužės 8 d.) ir kitas vietas.

* LIETUVIŲ GYDYTOJŲ Sąjungos biuletinį dabar redaguoja dr. Henrikas Armanas, o administruoja Jadvyga Vytuvienė. Šio biuletinio reikalais buvo tartasi kovo 27 d. su Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininku dr. Vaclovu Paprocku.

* B. BAJERČIUS, Sandaros 7 kuopos sekretorius spaudoje paskelbė, kad šaukiamam šios kuopos susirinkime bus svarstomas Sandaros namo pardavimo klausimas.

* MIRĖ KUN, DR. STASYS VALIUŠAITIS, pastaruosius dešimtmečius gyvenęs Brooklyne ir visą laiką uoliai dalyvavęs vietos lietuvių kultūrinuose darbuose.

Ne daugelis galvoja - kodėl taip atsitinka? Kodėl gražiai pradėtas tautinio auklėjimo darbas kaž kaip gyvenimo aplinkybių tormozuojamas. Šios negerovės priežastys stiprios ir sunkiai įveikiamos. Bet viena aplinkybė yra itin svarbi. Šeimos įtaka bėgstančiam jaunuoliui nepakankama. Tėvai nenujaučia to jautraus momento, persilaužimo punkto kada jaunuoliui pasidaro lengviau kalbėti angliškai, o jau lietuviškai kalbant jam trūksta žodžių, jam jau sunku išreikšti savo mintis. Jauniklis pajunta, kad jis nežino daugybės pačių reikalingiausių terminų, nemoka net namų apyvokos daiktų išvardinti. Nuo tokio jautraus momento jaunuolis neišvengiamai pradeda kalbėti taip, kaip jam esti lengviau išsireikšti. Jeigu toks persilaužimo momentas praleistas, jeigu jaunuoliui svetima kalba pasidarė lengvesnė, jis kalbės lietuviškai tik save prisiversdamas. O jau kasdieninė jo kalba pasiliks ne lietuviška. Tada jam jau nerūpės nei skaityti, nei studijuoti lituanistinius dalykus.

Ir niekas kitas, tik šeima čia gali padėti šios negerovės išvengti. Kitaip labai gražūs norai ir kilnios pastangos nebus vaisingos.

***** TĖVYNĖ 2

VILNIAUS dramos teatre š.m. kovo 21 d. įvyko antrojo poeto Just. Marcinkevičiaus veikalo premjera - jo drama "Katedra". Prieš tai Vilniaus ir Klaipėdos teatrai su nepaprastu pasisekimu statė to paties Marcinkevičiaus "Mindaugą". Naująją dramą taip pat režisavo Henrikas Vancevičius.

Veikale vaizduojama 18 amžiaus pabaiga, architekto Lauryno Stuokos - Gucevičiaus ir vyskupo Masalskio konfliktas, Vilniaus katedros gimimas. Šioje, 10 giesmių dramoje vaidina: Lauryną - A. Rosenas ir V. Tomkus. Masalskį - L. Noreika ir A. Chadaravičius. (E.)

* "TRAVIATA" - opera, kurią stato Chicagos Lietuvių Opera, būsianti naujai statoma, nes būsiančios dailininko J. Daugvilos dekoracijos, naujas režisierius A. Kučiūnas ir visa eilė naujų dainininkų.

* "BOOKS ABROAD" literatūros žurnalas, kurį leidžia Oklahomos universitetas ir redaguoja profesorius Ivar Ivask, plačiai parašė apie visos eilės lietuvių rašytojų kūrinis.

* "LIETUVIAI TELEVIZIJOJ" - Chicagos organizacija, gegužės 8 d. minės savo veiklos penkmečio sukaktuves. Tą dieną įvyks bankietas, kurio programoje dalyvaus Detroito tautinių šokių ansamblis "Šilainė", vadovaujamas Galinos Gobienės.

VILNIUJE išleistas naujas neperiodinio leidinio "Muziejai ir paminklai" sasiuvinis. Turiny plačiai pagerbtas P. Galaunė, daug vietos skirta liaudies menui ir buičiai. Be to, nemaža medžiagos apie restauraciją, archeologiją, užsienio muziejų veiklą ir kt. (E.)

* J. ŠARAPNICKAS, mūsų Susivienijimo ir kitų organizacijų veikėjas, viešame susirinkime painformavo apie atliktus darbus rengiant Septynioliktąją Kanados Lietuvių Dieną, kuri sujungiamą su jaunimo kongresu ir įvyks spalio 8 ir 9 dienomis St. Catharines, Ont.

NENUILSKIME

Visų laisvojo pasaulio lietuvių pareiga dirbti Lietuvos laisvės rytojui. Aukodami Tautos Fondui remsime šio darbo vykdytoją VLIKĄ.

Aukus prašome siųsti: Lithuanian National Fund, 64-14 56th Rd., Maspeth, N.Y. 11378.

Kiekvieno SLA veikėjo pareiga pagelbėti organizatoriui

Greitai atsiliepkite į SLA Vajaus Komisijos kvietimą. Naujų narių įrašymo paskelbtos taisyklės veikia tos pačios ir organizatoriai gali naujus narius įrašyti. O jų įrašyti nauji nariai bus įskaityti į SLA Vajų, kuri dabar paskelbė SLA Vajaus Komisija. — Gerbiame SLA Veikėjai, laukiame Jūsų palankumo. Siųskite naujų narių aplikacijas tokiu pat tvarka, kaip buvo iki šio laiko!

St. Catharines, Ont.

SLA 278 kuopos susirinkimas, įvykęs kovo 28 d., praėjo gyvoje nuotaikoje.

Pradėdamas susirinkimą, pirmininkas P. Palgrimas priminė, kad šiuo metu visų mūsų dėmesys nukreiptas į tuos tautiečius, kuriems nepasisekė pasiekti laisvės, vienokiu ar kitokiu būdu. Mes visi jiems užjaučiame.

Ir SLA 278 kuopa pasiuntė tuo reikalu auką. Buvo taip pat pasiųsta Turkijos vyriausybei telegrama, prašant Brazinskams suteikti laisvę. Dėl Simo Kudirkos pasiūstas prezidentui Nixonui laiškas, kurio tekstas buvo perskaitytas susirinkime.

Susirinkime protokola perskaitė sekretorius J. Girevičius, protokolas priimtas. Kuopos pirmininkas priminė, kad SLA apdraudos yra pigiausias, o draudimo mokesčiai imami pagal amžių ir apdraudos rūšį. Todėl nesunku kaimynus ir pažįstamus įtikinti priklausyti prie SLA, lietuviškos organizacijos. Fin. sekretorė A. Ališauskienė pranešė kiek SLA Centrai pasiuntė pinigų, kuopos sekretorius J. Girevičius apie metų bėgyje surašytus protokolus, išdininkas K. Jonušas nurodė kiek turėta pajamų ir kiek padaryta išlaidų.

Paremta vietinė lietuvių šeštadieninė mokykla \$ 10.00, tautinių šokių grupė \$ 10.00 ir "Lituanus" žurnalas \$ 5.00.

Diskusijose daugiausiai nariai svarstė ligos pašalpos išmokėjimus.

Baigus diskusijas sekė Valdybos rinkimai. Valdyba išrinkta tokioje sudėtyje: pirmininkė - A. Ališauskienė, vicepirmininkas - J. Grigas, finansų sekretorius - P. Polgrimas, sekretorius - J. Girevičius, išdininkas - K. Jonušas. Revizijos komisija A. Sakas ir Z. Jakubonis. Sergančius narius sutiko lankyti ir dovanėles įteikti revizijos komisijos nariai.

Baigus visus dienotvarkės punktus buvo diskutuota kaip padidinti mūsų kuopą nariais. Taip pat buvo pagerbti Juozai, - būtent: Juozas Grigas, Juozas Kavalėlis ir Juozas Girevičius taip pat vienas gimtadienininkas, Mykolas Sauka, jiems buvo sugiedota Ilgiausių Metų.

P. Polgrimienė jiems prisegė po gėlę.

Valdyba nuoširdžiai dėkojo susirinkime dalyvavusiems, o dalyviai pageidavo, kad tokių susirinkimų būtų daugiau.

SLA 278 Kuopos Korespondentas

Detroit, Mich.

Jaunimo choro pavasarinis dainų vakaras įvyks gegužės 1 d., 7 val. vakare Lietuvių Namuose. Vakaras bus su šokiais ir užkandžiais. Programą atliks jaunimo choras ir studentų ansamblis, vadovaujamas muz. Stasio Šližio.

* * *

Sporto klubo "Kovas" uniformoms įsigyti tinklinio komandos sportininkams, St. Butkaus šaulių kuopa paskyrė \$ 100.00.

Detroito miesto varžybose, lietuvių tautininkės laimėjo II vietą.

* * *

Detroito sporto klubo "Kovas" 5 komandos: vyrų ir jaunių krepšinininkų, taip pat moterų ir mergaičių tinklininkų, vyks į Toronto ir ten balandžio 24-25 d.d. dalyvaus ŠALFASS sporto šventėje.

* * *

National Bank of Detroit centrinėse patalpose visą balandžio mėnesį vyksta Our Lady of Mercy gimnazijos iškilesnių rinktinių mokinių meno darbų paroda ir joje dalyvauja Daina Astašaitytė, kuri turi išstačiusi du paveikslus.

* * *

Vedybos. Marija Sukauskaitė ir Jurgis Brown bus sutuokti birželio 12 d. Šv. Antano bažnyčioje.

Aldona Čiunkaitė ir dr. Raimondas Čerskus bus sutuokti liepos 10 d.

* * *

Amerikos Lietuvių Radio Klubo "Lietuvių Balsas" pirmininkas Vacys Urbonas su žmona Stase išvyko 4 savaitėms atostogų į Floridą. Laike atostogų jo pareigas eina vicepirmininkas Jonas Urbonas ir yra pasiekiamas tel. 585-1303.

* * *

Iš Vatikano "Secretariat of State" detroitiešiams, rašiusiems Šv. Tėvui laiškus ir prašiusiems gelbėti Brazinskus, gauti atsakymai, kuriuose rašoma, kad Šv. Tėvas, kiek bus galima, darys viską tuo reikalu.

A. Grinius

Brockton, Mass.

Per Atvelykį, balandžio 18 d., So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugijos patalpose įvyks lietuvių radio "Laisvės Varpas" metinis koncertas.

Ši aukšto kultūrinio lygio radio programa, vedama brocktoniško Petro Viščinio, daug pasitamauja lietuviškiems reikalams ir yra verta visų nuoširdžios paramos.

* * *

Balandžio 25 d. Brocktono Šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas muziko komp. Juliaus Gaidelio; rengia koncertą.

Šis choras, dar neseniai persitvarkęs naujo dirigento vadovybėje, per palyginamai trumpą laiką padarė didelę pažangą.

* * *

Gegužės 1 dieną, šeštadienį, Sandaros salėje, 30 Intervale St., Montelloje, šaukiamas Lietuvių Bendruomenės Brocktono Apylinkės Valdybos, Revizijos Komisijos ir narių metinis susirinkimas. Susirinkimo pradžia 7:30 val. vakare.

Programoje: Apylinkės Valdybos, Revizijos Komisijos pranešimai; diskutuojami pranešimai ir dienos reikalai ir pratomos gairės tolimesnei veiklai; Valdybos ir Revizijos Komisijos rinkimai.

Kvietimai bus siuntinėjami, bet jei kas kvietimo negautų, prašome vistiek į susirinkimą atvykti. Savo gausiu dalyvavimu sustiprinkime Apylinkės veiklą, išrinkime rimtą ir veiklią valdybą.

Kurie dar nesate susimokėję solidarumo mokesčio už 1971 metus, galėsite sumokėti susirinkimo metu. Valdybos nariai, iki susirinkimo dienos turi įgaliojimus rinkti aukas Brazinskų reikalui. Pagal išgales/paremkime dviejų nelaimingų tautiečių pastangas išsukti iš rusiškojo budelio kilpos.

P. Jančiauskas

Vilniaus Universiteto studentės dabar taip atrodo.

Baltijos veikėjų pasitarimas

Pirmasis baltų informacijos srity dirbančių, Šiaurės Amerikoje, pasitarimas įvyko š.m. kovo 27 d. New Yorke, Barbizon Plaza viešbutyje.

Pasitarimo tikslas buvo: suartėti Baltijos kraštų organizacijų veikėjams. Pasitarime apžvelgtos galimybės ateity plėsti baltų informacijos bei jos derinimo darbą.

Pasitarime dalyvavo per 50 latvių, 35 lietuviai ir per 20 estų. Sveikino Estijos konsulas New Yorke, Aksel Linkhorst, perdavęs ir dėl susižeidimo negalėjusio atvykti Lietuvos gen. konsulo New Yorke A.Simučio sveikinimą. Lietuvių (ir BATUN) vardu sveikino Tautos Fondo Valdybos pirmininkas, prel. J.Balkūnas, Liet. Bendruomenės JAV-se Valdybos pirmininkas V.Volertas ir kiti.

Svarstytas baltų bendradarbiavimas ir žinių telkimo iš okupuotų kraštų reikalas. Pasisakė baltų jaunimo, studentijos atstovai apie jų veiklą, buvo apsvarstyti baltų spaudos bei radio programų reikalai, aptarta galimybės baltams dalyvauti JAV ir Kanados politikoje, pagaliau, buvo apsvarstyta ligšiol buvusieji baltų vieši pasirodymai, panaudojimas S.Kudirkos ir kitais atvejais pastebėto spaudos, radio ar televizijos dėmesio Baltijos kraštų laisvės bylai, Pavergtųjų Tautų Savaitės JAV-se klausimai ir kt.

Seminamose, sesijose pasisakė šie lietuviai: A.Gureckas, A.Barzdukas, R.Kundrotas, D.Kezienė, A.Mažeika, R.Simanavičius (Baltų Federacijos Kanadoje pirmininkas), G.Karosas, adv. A.Navasaitis, K.Miklas,

A.Gečys ir dr. I.Vaišnienė. Pažymėtinas aktyvus lietuvių ir latvių jaunimo dalyvavimas. (E.)

OKUPUOTOJE LIETUVOJE paskelbta muziejų lankytojų statistika. "Tiesoje" pažymėta, kad 1970 metais Lietuvos muziejus aplankė 3 mil. 23 tūkst. 937 žmonės. Labiausiai lankytas muziejus, tai Vilniuje veikęs Dailės muziejus (695.000 lankytojų), toliau seka Kauno M.K.Čiurlionio dailės muziejus (459.700), Vilniaus Istorijos - etnografijos muziejus (435.000), Kauno Valstybinis istorijos muziejus, buv. Vytauto D. Muziejaus rūmuose (203.500). Provincijos muziejus aplankė tarp 40-80.000 lankytojų, pvz. Klaipėdos muziejų aplankė 80.000 žmonių, A.Baranausko ir A.Vienuolio-Žukausko memorialinį muziejų - 40.000 ir t.t.

Būdingas reiškinys: lankytojai žymiai daugiau lanko dailės ar Lietuvos etnografinius kultūros muziejus, negu tokius, kuriuose masiniai eksponuoti partijos, revoliucijos dalykai. Dėl to Kauno istorijos muziejų pernai aplankė dvigubai mažiau žmonių, kaip Čiurlionio ar vilniškį etnografijos muziejus, net daugiau kaip trigubai mažiau, kaip Vilniaus Dailės muziejų. Be to, tų 203.000, lankusių Kauno "istorijos" muziejų, tarpe, didelę daugumą sudarė turistai bei kitoki svečiai iš įvairių sovietinių respublikų. (E.)

LIETUVOS STUDENTAI

Kiek okup. Lietuvoje studentų, ką jie

studijuoja ir kur mokosi, kokia jų būsitis - apie tai žinių suteikė aukštojo ir specialiojo mokslo vidurinio mokslo režiminis ministras H.Zabulis. Jis vilniškės Eltos atstovui pasakojo, kad šiuo metu Lietuvoje esama 57.000 studentų. Tik trečdalis jų yra darbininkai ir darbininkų vaikai. 29 proc. yra atvykę iš kolchozų. Jaunimas pasirenka vieną iš 130 specialybių. Studentai atlieka praktiką kitose valstybėse, tiksliau, vad. socialistiniuose kraštuose. Pernai ir šiemet 150 studentų praktiką atliko svetur. Šiuo metu lietuvių jaunimas studijuoja Bulgarijoje, Lenkijoje, Rumunijoje, Vengrijoje ir Rytų Vokietijoje.

Vilniaus universitetui pakvietus studijuoti lietuvius, gyvenančius užsieny, jau esą gauti pareiškimai iš JAV, Vakarų Vokietijos, Argentinos ir Lenkijos lietuvių. Vieni jų pageidauja atvykti tik tobulintis, kiti nori studijuoti lietuvių kalbą ir literatūrą, teisę, mediciną, žurnalistiką. (E.)

ONA JUODYTĖ-CHADARAVIČIENĖ, gyvenanti Lietuvoje š.m. kovo mėn. sulaukė 60 m. amžiaus. Ji Kauno valst. teatro dramoje pasižymėjo dar nepr. Lietuvos laikmečiu. (E.)

VILNIAUS dramos teatras tebestato Arthur Miller veikalą "Kaina" (The Price). Maskvoje jis statyti uždraustas. (E.)

KOMUNISTŲ suvažiavimo Maskvoje metu, Kremliaus rūmuose, buvo parodyti ir Lietuvoje išleisti leidiniai. Jie daugumoje lietuvių, nors buvo ir kitų knygų, jų tarpe ir Maironio, Sruogos ir kt. raštai. (E.)

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Patyrus nepaprastą lietuvių visuomenės susidomėjimą, LITO KELIONIŲ BIURAS šiais metais organizuoja dvi didesnes keliones į Lietuvą birželio ir rugpjūčio mėnesiais.

Šalia Vilniaus, Kauno, Trakų, Druskininkų bus aplankyti ir keli didesni Europos miestai (Helsinkis, Roma, Amsterdamas).

KELIONĖS KAINA: 835.40 dol. birželio mėnesį
(Kelionė trunka 21 dieną)
760.40 dol. rugpjūčio mėn.
(Kelionė trunka 19 dienų)

Į kainą įsiskaito:

- * Lėktuvo bilietas
- * Pirmos klasės viešbučiai
- * Maitinimas
- * Pervaziavimai iš aerodromų į viešbučius ir atgal
- * Lankymas žymiųjų vietų įvairiuose miestuose
- * Dokumentų paruošimas
- * Patarnavimo mokesčiai (viešbučiuose) ir valstybiniai mokesčiai
- * Kelionės suplanavimas ir palydovai

Transatlantinė kelionė -

-FINNAIR Linija-

"Pride of Scandinavia"

Dėl smulkesnių informacijų, rezervacijų, nemokamų brošiūrų apie šią kelionę ir visais bet kokių kelionių reikalais rašykite, skambinkite ar užsikite į Lito Kelionių Biurą:

LITAS TRAVEL SERVICE

94-10 Jamaica Ave.
Woodhaven, N.Y. 11421
TEL. (212) 847-5522

TĖVYNĖ 4

Kaip J. Basanavičius gyveno Bulgarijoi

Jonas Basanavičius su žmona

Vaizduotėja matau jį bestovintį ant Dunojaus kranto arba prie juodosios jūros ir stebintį pirmąsias pavasario kregždes, skrendančias Lietuvos pusėn. Kregždės pamešdavo jo pasveikinimą gimtinei, o atsakymo jis laukdavo iš paskutinių rudens gervių.

Dvidešimt penkerius metus jis ilgėjosi tėvynės, kurią mylėjo labiau už viską pasaulį. Basanavičius mylėjo ir savo antrąją tėvynę. Ji užsitamavo jo prisirišimą, o jis amžiną jos dėkingumą.

* * *

Savo autobiografijoje daktaras Jonas Basanavičius smulkiai aprašo kelionę į Bulgariją - su keturiais šimtais aukso frankų ir Bulgarijos vyriausybės kvietimu atvykti dirbti gydytoju neseniai išsivadavusioje šalyje. Tai buvo ilga kelionė per Varšuvą, Karpatų kalnus, Bukareštą, paskui rogėmis užšalusiu Dunojum. O roges tikriausiai lydėjo rija vilkų, kurie dar ne taip seniai žiemą per ledą traukdavo iš Rumunijos į Bulgariją.

Iš Rusės į Sofiją (apie 350 km) Basanavičius šešias dienas vazavo arkliais. Šios kelionės metu netrūko visokių nemalonumų ir vargų. Statūs kalnų keliai, nakvynė su blakėmis, susitikimai su apiplyšusiais, pusiau laukiniais žmonėmis. Buvo praėję nepilni dveji metai nuo penkis šimtmečius trukusio turkų jungo. Pavergėjai sunaikino istorinius ir kultūros paminklus, apiplėšė tautą, privertė ją gyventi žemėje iškastuose urvuose bei kūšnose, užkirto kelius į mokslą ir progresą. Bet liaudis niekada nepaliovė kovojusi prieš tironus. Penki šimtmečiai vergijos - tai ištisa grandinė sukilimų ir žygdarbių, neleidusių užgesti tautos sąmonei bei laisvės troškimui.

Vaidas nebuvo patrauklus ir jaunas gydytojas nutarė: Bulgarijoje pasiliks daugiausia dvejus metus. Pagrindinė priežastis, kuri jį sulaukė, buvo klimatas. Jis pats pažymi: 1880 m. vasario 1 d. Sofijoje buvo prasiėjęs pavasaris, o Lietuvoje tebespaudė žiemos speigas. Basanavičius buvo trapios sveikatos, jo plaučiams tiko šiltas pietų oras. Antroji priežastis - tai jo mokslinis susidomėjimas šalimi, kurioje kadaise gyveno senovės trakai. Ir jis iš karto ėmėsi užrašinėti žodžius, posakius, papročius, padavimus, mitus, ieškodamas ryšio tarp trakų ir lietuvių. Mokslas dar nepasiekė galutinio

žodžio apie Basanavičiaus teoriją, kildinančią lietuvius iš trakų, bet daug kas joje atrodo panašu į tiesą.

Mąstydamas apie vasario mėnesio pavadinimą, prieštaraujantį Lietuvos klimatui, jis priėjo išvadą, kad šis pavadinimas atsirado seniai, kai lietuviai gyveno pietuose. Jo dėmesį patraukė kai kuriose bulgarų tarmėse vartojamas žodžių junginys "kokvo cakaš" (ko nori?), analogiškas lietuviškam "ką sakai?". O senas trakiškas Sofijos vardas Serdika (Sardika) jam asociavosi su Sardokų kaimo vardu.

Po kelių dienų Basanavičius paskiriamas Lom Palankos apygardos gydytoju ir to paties miestelio ligoninės direktoriumi. Daugelis lietuvių sakėsi nerandą žemėlapyje tokio miesto. Teisybė. Vardo Lom Palanka nebėra. Yra Lomo miestas. Priedėlis "palanka" apytikriai reiškiantis "miesto tipo gyvenvietė", nebereikalingas šiandieniam 40,000 gyventojų uostamiesčiui prie Dunojaus.

Vykdamas iš Sofijos į Lomą, Basanavičius dar kartą turėjo progos žavėtis nuostabiu Senuoju kalynu (Stara planina). Paskui jis keletą kartų keliavo į kalnus, vis labiau pamildamas tą kraštą ir jo žmones - bulgarus, kurie atsirado, susiliejęs į vieną tautą trakams, slavams ir probulgarams.

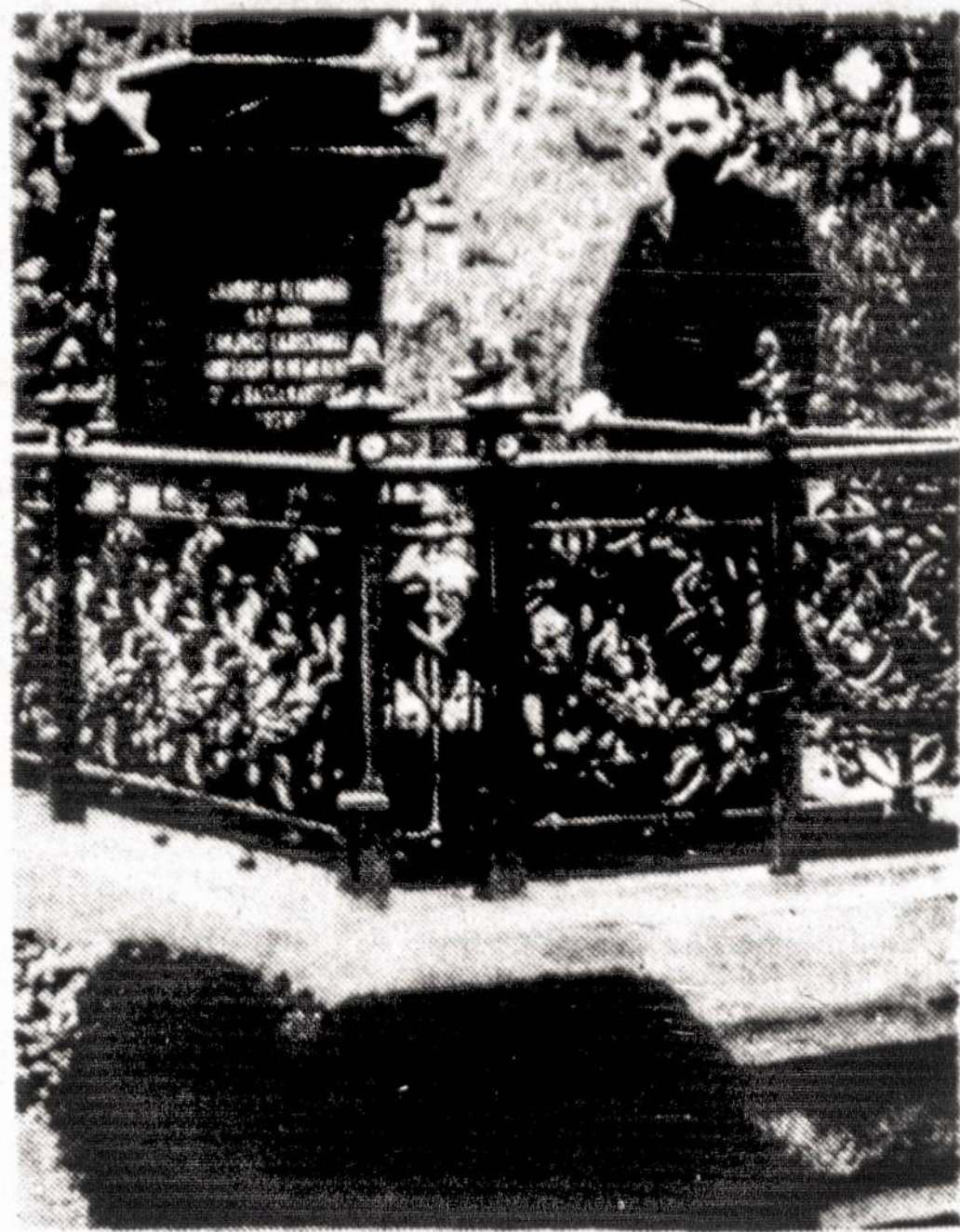
1880 m. vasario 7 d. Basanavičius pirmą kartą aplankė Lomo ligoninę, stovinčią ant Dunojaus kranto. Dauguma pacientų buvo kariai. Paprasti žmonės ligoninės bijojo. Dar nuo turkų laikų daugelis buvo įsitikinę, kad į ligoninę einama tik numirti. Pirmiausia jaunas gydytojas susirūpino patraukti žmones, kad jie gydytųsi ambulatorijoje ir ligoninėje. Jis įsteigė ambulatoriją, paskelbė darbo valandas. Išsūpines dar vieną pastatą, išplėtė ligoninę iki 50 lovų. Išrinko vietą naujai ligoninei, kuri vėliau buvo pastatyta. Per dešimt mėnesių 1880 m. ligoninėje gydėsi 522 žmonės, ambulatorijoje - 1144. Prieš metus ligoninėje gulėjo tik 190 žmonių.

Dar vienas palyginimas. 1889 m. toje pačioje ligoninėje Basanavičius gydė 890, o ambulatorijoje - 1949 pacientus. Žmonės jau žinojo, kad ligoninėje laukia tikras bičiulis, kad Basanavičiaus išauklėtas personalas nuosirdžiai ir maloniai kiekvieną pasitiks. Todėl jie kreipdavosi į gydytoją, o ne į savamokslis šūndaktarius ir užkalbėtojas.

JURGIO PABRĖŽOS 200 METŲ SUKAKTIS

Lietuvos gamtininkai prisiminė Žemaičių ir Lietuvos botaniko, S. Daukanto amžininko - Jurgio Pabrėžos gimimo 200 metų sukaktį. Doc. Č. Kudaba "Tiesoje" teigia, kad Pabrėža stengėsi gyventi ne pagal dvasininko, bet pagal gamtos tyrinėtojo pašaukimą. Jis buvęs ir liaudies gydytoju, farmakologu, per savo gyvenimą parašęs apie 50 gamtos ir kitų kūrinių. Kudaba priminė, kad katalikų Bažnyčia yra pastačiusi Kretingos kapinėse Pabrėžai puošnų paminklą. Pasiūlyta, ypač botanikų draugijai išleisti J. Pabrėžos raštų rinkinį. (E.)

TĖVYNĖ 5

Dr. Jonas Basanavičius prie savo žmonos kapo

1882 m. liepos mėn. laikraštis "Nezavisimost", priklausantis demokratinėi Petko Karavelovo partijai, išspausdino Basanavičiaus straipsnį apie kai kuriuos rinkimų neteisėtumus bei prievartą. Reakcingieji konservatoriai ėmė jį persekioti. Įtakingi žmonės užstojo Basanavičių, išrūpino jam atostogas, ir gegužės 20 d. jis dviem mėnesiams išvyko į užsienį. Negalvodamas begrįžti į Bulgariją, liepos 25 d. pranešė, kad atsisako tarnybos.

(Bus daugiau)

GUDAI SIEKIA SVETIMŲ ŽEMIŲ

Gudai nepriklausomybės paskelbimo sukaktį mini kovo 25 d. Kaip ir kasmet, ir šiais metais, gudai, minėdami 53 sukaktį, išleido informacinius lapelius, kuriuose angliškai kalbantieji informuojami apie Gudiją, jos istoriją, gudų kovas bei jų vykdomą kovą už laisvę.

Elta patyrė, kad ir šiais metais, kaip anksčiau, gudai vėl įdėjo, savo leidinyje, žemėlapi. Jame pavaizduojama "gudų atnografinė teritorija". Čia matyti, kad gudai į savo etnografines ribas yra įtraukę ir rytines Lietuvos sritis, su Vilniumi, dalį Latvijos pietryčių, be to, Gardiną ir Balstogę. Dėl Vilniaus savinimosi, į tai jau atkreipė dėmesį lietuvių veiksniai JAV-se bei lietuvių spauda. Nurodyta, kad tai gudų propaganda, "nukreipta prieš Lietuvos istoriją ir teritoriją".

Lenkų išeivių priešrežiminė spauda New Yorke (naujasis lenkų dienraštis, "Nowy Dziennik", New Jersey), š.m. kovo 27 d. reagavo vienas pirmųjų, paskelbęs gudų paruoštą tą patį žemėlapi ir nusiskundęs, kad Gudijos ribos siekiančios beveik "iki pačios Varšuvos". Gudai savo nepriklausomybės šventę New Yorke paminėjo kovo 27 d., viename miesto didžiųjų viešbučių. (E.)

* V.K. JONYNO kūrinių paroda įvyksta paskutinę gegužės mėnesio savaitę Pranciškonų patalpose. Ši paroda būsianti apžvalginė, apimanti šio dailininko 40 metų darbo laikotarpį. Parodoje bus Donelaičio "Metams", Goethės "Verterio" ir Pr. Merimee "Lokio" iliustracijos, pašto ženklų originalai, piešiniai ir litografijos, bei kai kurios skulptūros.

SVEIKATOS SKYRIUS

ŠI SKYRIŲ VEDA SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Petras Zalatoris

Dr. A. Gussen

REIKIA SAUGOTIS IR NENUKRISTI

Visada patariu 65 metų amžiaus sulaukusiems vyrams ir moterims nešokti iš lovos. Reikia skubėti tik tuo atveju, jeigu namas dega, susidaro pavojus. Tada truputį kitaip veikia žmogaus refleksai. Bet šiaip yra daug geriau lovoje pilnai pabusti, gerai išsiraivyti, atsisėsti ant lovos krašto ir truputį pasėdėti, o tik tada stotis ir eiti. Ne vienas senis yra nusilaužęs ranką ar koją ir apsidaužęs galvą vien dėl to, kad jis neleido širdžiai susigriebti ir pasiūsti daugiau kraujo į smegenis.

Seniai miegamajame dažnai susižeidžia ir dėl kitų priežasčių. Jiems kartais po kojomis pasipainioja kokia šliurė, koks nors drabužis, prie lovos pamestas slidus žurnalas ar elektros viela. Prieš einant gulti visuomet reikia apsidairyti, kad prie lovos ant grindų nebūtų koks daiktas, kuris galėtų pasipainioti po kojomis nakties metu arba jau atsikėlus. Tai pati taisyklė tinka ir moterims, ne tik 65 metų amžiaus sulaukusiems vyrams.

Minėjau, kad vyresnio amžiaus žmonės dažnai susižeidžia, kaip pradeda laiptais. Apdraudęs bendrovės nustatė, kad po miegamojo ir maudynės, seniems yra pavojingiausi laiptai ir įvairios kopėčaitės. Jie kartais nori ką nors uždėti arba užkelti, kad viskas būtų savo vietoje, bet belaipiodami jie susižeidžia. Nustatyta, kad susižeidžia ne lipdami viršun arba stovėdami ant kopėčių, bet besileisdami žemyn. Matyt, kad besileisdami žemyn, jie tiksliai nepastato kojos ant pakopos. Kartais jiems atrodo, kad ta

pakopa yra dar žemiau, kartais pakopą jie užkabina tikrai pirštų galais ir nepajėgia išlaikyti viso kūno svorio. Kai senis ant kopėčių netenka svorio, tai reikalas jau baigtas, jis nespėja gerai rankomis įsitverti ir išsilaikyti. Jis virsta ir dažniausiai nusilaužia kurį kojos kaulą. Tai pavojingas dalykas, bet nėra pats blogiausias. Daug blogiau, kai jis, bekrisdamas, susitrenkia galvą. Nuo tokio smūgio jis gali atsigauti, bet gali ir neatsigauti. Ypatingai pavojinga, kai jis trenkia galvą į kokį kietą daiktą.

Atsargumas sako, kad laiptais ir kopėčiomis reikia lipti labai atsargiai. Pirmiausia, jas reikia saugiau pastatyti, kad nesvirtų į kurią pusę. Žengiant žemyn, visuomet reikia rankomis gerai į ką nors įsikabinti. O dabar, pats svarbiausias dalykas, niekad nežengti žemyn, kol nejauti, kad koja stovi stiprioje vietoje. Jeigu seniai mokės tinkamai žengti žemyn, tai jie nuo kopėčių nekris ir nesusižeis. Taip pat nereikia vaikščioti apledėjusiomis gatvėmis.

Vyresnio amžiaus žmonėms reikia labai saugotis, kad vonioje nepaslystų. Kai išsimaudę kelissi, tai turi rasti vietą, kur įsikabinti. Žengiant iš vonios taip pat reikia už pastovaus daikto ar rankenos laikytis, kad nepaslystum.

Reikia neužmiršti, kad atsargumas gėdos nedaro, o be jokio reikalo kristi, tai tikra gėda. Vaikui nukristi - ne gėda, bet senam žmogui be reikalo ant grindų išsitiesti, tai jau tikra gėda.

Dr. Petras Z. Zalatoris

SVETIMŲ VALSTYBIŲ KONSULAI PAGERBĖ NEW YORKO MAYORĄ

Nei vienam kitam pasaulio mieste nėra tiek svetimų valstybių diplomatų, konsulų, bei įvairioms oficialioms funkcijoms deleguotų asmenų, kiek jų yra New Yorke - 26.000. Aštuoniasdešimtys viena valstybė čia turi savo konsulatą, be to čia veikia 135 delegacijos prie Jungtinių Tautų. Santykiams su New Yorke reziduojančiais diplomatais ir konsulais tvarkyti veikia speciali įstaiga su gana dideliu savanorių ir apmokamų tarnautojų štabu, kuriai vadovauja New Yorko miesto Komisionierė Jungtinėms Tautoms ir Konsulariniam Korpusui, Mrs. John L. Loeb.

Balandžio 1 d. Mrs. Loeb ir Metropolitan Meno Muziejaus vadovybė suruošė diplomatams ir New Yorke reziduojantiems konsulams vaišes. Svečius pasitiko Mayoras Lindsay ir New Yorko miesto bei Metropolitan muziejaus vadovai. Vaišių metu būrys muziejaus tarnautojų, aprodinėjo čia sutelktus meno turtus. Tarpe svečių buvo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis su žmona.

Balandžio 6 d. Svetimų Valstybių Konsulą Draugija suruošė bankietą The Plaza

Hotel, New Yorko miesto Mayoro John V. Lindsay garbei, kuriame be garbės svečių ir konsulų dalyvavo dar keletas ambasadorių, komisionierė Loeb, jos pagelbininkė konsularinio korpuso reikalams Fresia Durst ir visa eilė New Yorko miesto pareigūnų. Po nuotaikingos mayoro kalbos svečius linksmino labai įvairi programa, kurią atliko italų liaudies dainų choras su šokėjais, šokėjai iš Liberijos, dainininkai iš Meksikos, Nigerijos šokėjai su garsiuoju "ugnies rijiku" Sombe, Trinidado ir Tobago kalipso muzikantai su šokėjais, būrys šokėjų iš Japonijos ir garsioji Kinijos šokėja Hu Hung-yen.

Tarpe svečių buvo Lietuvos generalinis konsulas Anicetas Simutis ir Estijos konsulas Aksel Linkhorst su žmonomis.

LGK

* ENCYCLOPEDIA BRITANICA savo tomuose teikia informacijas iš lietuvių gyvenimo. Ten kalbama apie lietuvių įsikūrimą Britanijoje ir apie jų veiklą. Žinios esančios paimtos iš Balzeco lietuvių kultūros muziejaus šaltinių.

KONKURSAS

Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" New Yorko Skyrius skelbia rašinio konkursą tikslu rasti konkrečius ir veiksmingus būdus bei priemones šio laiko dvasioje ir raidoje Lietuvių Tautos Laisvei ir Nepriklausomybei atgauti.

Konkurso sąlygos:

Tema: Nauji keliai ir būdai kovoje už Nepriklausomos Lietuvos atstatymą.

Konkurse gali dalyvauti asmenys ne vyresni 35 metų amžiaus.

Rašinys, netrumpesnis kaip 1500 žodžių, parašytas mašinėle dvigubu tarpu, prisiunčiamas ne vėliau 1971 m. spalio 15 dienos.

Rašinys, pasirašytas slapyvardžiu, siunčiamas paštu šiuo adresu: Mr. J. Klivečka, 76-13 85th Rd., Woodhaven N.Y. 11421. Tame pačiame voke su rašiniu turi būti įdėtas kitas mažesnis užklijuotas vokas su tikrąja autoriaus pavarde ir adresu.

Už įvertinimo komisijos pripažintą geriausią rašinį, bus įteiktas konkurso pažymėjimas ir 150 dolerių pinigine premija.

Premijos įteikimas 1971 metų lapkričio 23 dienos minėjimo metu New Yorke.

Konkurso įvertinimo komisijos sąstatas bus paskelbtas vėliau.

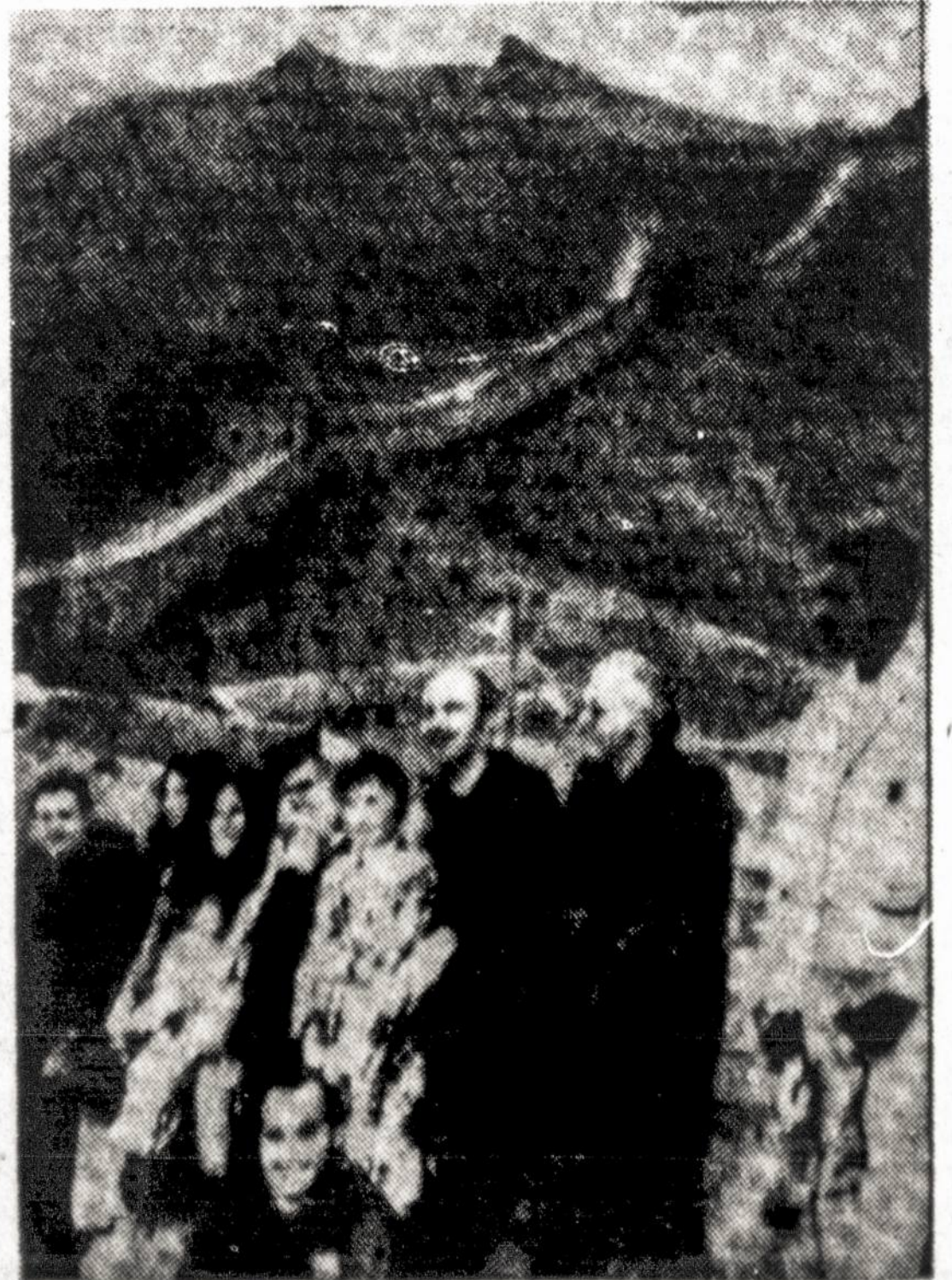
Visi konkursui atsiųsti rašiniai gali būti spausdinami Lietuvių Veteranų Sąjungos "Ramovė" New Yorko Skyriaus nuožiūra be atskiro leidimo ir honoraro.

L. V. S. "Ramovė"

New Yorko Skyriaus Valdyba

* PARAMA ir Prisikėlimas, Kanados lietuvių kredito kooperatyvai jau turi septynis milijonus dolerių, narių sudėtų pinigų taupymų.

* JONAS ŽEMAITIS, profesinis boksininkas Kanadoje sudarė sutartį sumai 35 tūkstančių dolerių. Jis boksuosis Olympic auditorijoje. Jo profesinis vardas būsiąs - Ragas.

Amerikos stalo teniso komanda prie garšios Didžiosios Kinų sienos, kuri buvo sumūryta istoriniais laikais.

TĖVYNĖ 6

WILL THERE BE A FREE LITHUANIA

RUSSEL KIRK

Although the anti-colonialists in the United States continue to demand independence for various African and oceanic territories that have no history of national unity, nothing is said in the United States about the servitude of three ancient countries occupied by the Soviet Russians: Lithuania, Latvia and Estonia. These are the Baltic states whose legal existence still is recognized by the United States government.

Very recently, Lithuanians or people of Lithuanian descent living in America celebrated two historic anniversaries: the 720th anniversary of the forming of the Lithuanian state (a consolidation of still older principalities) in the year 1251, and the founding of the modern Lithuanian republic in 1918. Like the Lithuanians, the numerous Latvians and Estonians living in this country continue to protest vigorously against the Soviet conquest of their homelands.

When a Lithuanian sailor, Simas Kudirka, tried to escape from a Russian trawler to a U.S. Coast Guard cutter a few months ago, many Americans were reminded of the terrible plight of the Baltic people under Soviet tyranny.

Recent reports about Kudirka - beaten and transported back to Russian servitude - say that he is in prison now. Also it is reported - some faint consolation - that the trawler captain who embarrassed Moscow by dealing so brutally with Kudirka in public has been imprisoned too. No matter what side you are on, it's difficult to be a winner in a Communist domination.

The organization called the Lithuanian American Community of the United States

Genovaitė Dumčiūtė-Breichmanienė, leader - teacher of the Hamilton Lithuanian Dance Group "Gyvataras".

sends me a recent bulletin, one passage of which may be quoted here:

"The persecution of Sohlzhenitsyn, the clamp on Rostopovich and other dissenters in the Soviet Union, received a great deal of publicity in the press of the free world. Very well publicized were the Simas Kudirka - Coast Guard tragedy, the hijacking of a Russian jetliner by Brazinskas and his son, death sentences imposed on two Jews and a young Lithuanian, Vytautas Simokaitis, for trying to escape the Communist tyranny.

It is high time for some ambassador to the United Nations to remind that body of the oppression - amounting almost to genocide - of the Baltic peoples.

YOUTH PROGRAMS SCORED

V. Portnyagin, a Russian lecturer in Vilnius, concentrated his attacks on the voice of America, but also mentioned the BBC, Deutsche Welle, etc. They were directed, he said, against the Soviet Union and... Lithuania. Portnyagin called the attention of his audience to the fact that seven of the 12 sections of the Voice of America were directed to the young. The tactics of the Voice, he stated, were first to "entertain" and then to "divert".

BENJAMIN FRANKLIN - STATESMAN, SCIENTIST AND PHILOSOPHER

265 years ago Benjamin Franklin was born in Boston. The 15th of seventeen children, and the tenth son, Franklin was intended for the ministry, but the family could not afford the expense of giving him the necessary education. At the age of ten he left school to help his father in a candle and soap shop. Though Franklin had to depend on his own reading for the rest of his education, his accomplishments are so numerous that they make him one of the outstanding men of American history. He became a successful publisher, started the first public library in the United States, invented a famous stove, and experimented with electricity. He was on the committee that drafted the Declaration of Independence and was a member of the Constitutional Convention. He helped obtain assistance from France for the embattled American colonies. Franklin was probably famous in more fields than any other American. He died in Philadelphia on April 17, 1790, at the age of 84 years.

Dr. Jack J. Stukas, Director, is pleased to announce that "Memories of Lithuania" heard on AM over WEVD, New York (1330 kil.) Saturday afternoons, from 5 to 6 P.M., will be repeated on WEVD - FM (97.9 meg.) Sunday afternoons, from 3 to 4 P.M., beginning Sunday, February 21, 1971.

IŠMOKAMOS APDRAUDOS

Balandžio 17, 1971

ANDRIUS RAGELIS, 7 kp., Pittston, Pa., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 8, 1914 m., mirė vasario 25, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio dukteriai, Onai Matulevičienei.

EMILIJA KUČINSKAS, 63 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė rugsėjo 15, 1950 m., mirė vasario 16, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai, Eugenia Meškauskas.

ANTANAS BLASKIS, 77 kp., Rockford, Ill., gimęs Lietuvoje. Prie SLA prisirašė vasario 2, 1930 m., mirė kovo 31, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionio žmonai, Ella Blaskis.

ANNA J. MADASA, 260 kp., Chicago, Ill., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė birželio 3, 1945 m., mirė kovo 26, 1971 m. Apdrauda išmokėta velionės dukteriai, Eleanor Madasa-Turbeville.

EVA TUTLIENĖ, 299 kp., Rumford, Me., gimusi Lietuvoje. Prie SLA prisirašė kovo 12, 1939 m., mirė rugpjūčio 15, 1970 m. Apdrauda išmokėta velionės vyrui, Anthony J. Tutlis.

Viso ..... \$ 2,425.00

Nuo pradžios šių metų bendrai viso ..... \$ 34,553.00

Tėvynė 7

IŠMOKAMOS LIGOJE PAŠALPOS

Balandžio 3, 1971

64. Jonas Elyys, 1 kp., Edwardsville, Pa., sirgo 3 sav. 5 d. .... \$ 36.75

65. Anastazija Kišonienė, 11 kp., Waterbury, Conn., sirgo 6 sav. 4 d. .... \$ 39.00

66. Juozas Cerniauskas, 66 kp., Ansonia, Conn., sirgo 4 sav. .... \$ 30.00

67. Stasys Tamošaitis, 75 kp., Los Angeles, Cal., sirgo 5 sav. .... \$ 44.40

68. Kazė Šumskytė, 217 kp., Chicago, Ill., sirgo 6 sav. 1 d. .... \$ 64.24

69. Juozas Ziurinskas, 236 kp., Toronto, Ont., Canada, sirgo 1 sav. 5 d. .... \$ 44.00

70. Mykolas Sorius, 260 kp., Chicago, Ill., sirgo 6 sav. .... \$ 31.84

71. Joseph Mačiulis, 267 kp., Waukegan, Ill., sirgo 1 sav. 5 d. .... \$ 16.50

72. Jonas Strazdas, 285 kp., Linden, N.J., sirgo 4 sav. 6 d. .... \$ 75.00

73. Antanas Banionis, 322 kp., Chicago, Ill., sirgo 12 sav. .... \$ 333.00

74. Gertrude Dargienė, 353 kp., Pittsburgh, Pa., sirgo 10 sav. .... \$ 49.20

Viso ..... \$ 763.93

SLA CENTRAS PRANEŠA

kad netrukus pradeda siuntinėti čekius kuopų finansų sekretoriams ir duoklių kolektořiams už jų surinktus mokesčius. Kartu reiškiamas dėkingumas mūsų veikėjams, kad jie kantriai palaukė, kol buvo pasirengta šiam darbui, kuris yra sunkokas, turint galvoje sumažėjusį SLA Centro bendradarbių skaičių.

* LIUDAS ŠMULKŠTYS iš Chicagos buvo atvykęs į New Yorką ir dalyvavo balandžio 17 dieną visuomenės veikėjo Alberto Ošlapo 75-jo gimtadienio iškilmėse, kur susitiko didelis skaičius žymesniųjų lietuvių veikėjų. Advokatas Liudas Šmulkštys trumpai paviešėjęs New Yorke išskrido į Pittsburgh, Pa., kur jis turi didesnį skaičių artimų giminių. Ir sukaktuvinininkas - advokatas Albertas Ošlapas ir Liudas Šmulkštys yra ne tik pastovūs Susivienijimo nariai, bet ir uolūs mūsų organizacijos veikėjai, bei seimų delegatai.

* GINA BUTKUTĖ-ČAPKAUSKIENĖ pirmu kartu pasirodė Bostono lietuvių publikai, Laisvės Varpo koncerte. Apie šią dainininkę, kuri dalyvauja televizijoje ir operose, Montrealio laikraštis "La Patrie" taip parašė: - "Gina dainuoja taip laisvai ir natūraliai, kaip ir alsuoja: lakštingalos laisvumu ir didele meile savo menui".

* KĖDAINIUOSE įvyko humoristinių filmų festivalis. Geriausiu pripažintas V.Laumakio, iš Kėdainių, filmas - "Anekdotas išėjo pasivaikščioti". Festivalyje dalyvavo Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio filmininkai.

* MARGARET WILLIAMS-Aušriūtė, daugiausia metų išdirbusi SLA Centre; šiemet paėmė ankstyvesnes atostogas. Ji nuo balandžio 14 dienos išvyko į Arizoną, kur tikisi pataisyti sveikatą ir pasisemti daugiau energijos tolimesniems darbams.

* BALTIJOS TAUTŲ atstovai sudarė bendrą komitetą, kuris rūpinsis šių tautų kultūrinių ir visuomeninių reikalų propaganda. Latvių atstovas yra Gunars Meierovics, estų Gerhard Bushman ir lietuvių dr. Jonas Genys.

* STASYS, 80 metų ir Bronė, 71 metų Andriušiai, dabar pensininkai ir gyvena Hot Springs, Ark. Pažymėtina, jog jie abu dar vairuoja automobilį ir yra veikliūs lietuvių tarpe.

* DR. HENRIKAS ARMANAS iš Baltimorės dabar redaguoja "Lietuvių Gydytojų Biuletinį". Šį leidinį išleidžia lietuvių gydytojų sąjunga, kurios pirmininku yra dr. V.Paprockas.

* TURKIJOS AMBASADOJE Washington, lietuvių delegacijai buvo pareikšta, jog aukštojo Turkijos teismo sprendimas, panaikinantis žemesnių teismų Prano ir Algirdo Brazinskių byloje, jokiū būdu nesudaro rekomendacijos juos išduoti sovietams. Brazinskių reikalą dabar spręs Turkijos vyriausybė. Esą tokie trys galimūmai, atiduoti Brazinskius Turkijos kriminaliniam teismui, kuris jų bylą spręstų iš esmės, ištremti juos į kitą šalį, kuri sutiks juos priimti ir pagaliau, grąžinti juos į Sovietų Rusiją.

* ATVERČIAMAS naujas istorijos lapas santykiuose tarp Amerikos ir Kinijos, - pasakė Chou En-lai, ministeris pirmininkas, sveikindamas Pekine Amerikos stalo teniso komandą. Kiniečiai parodė ypatingą mandagumą amerikiečiams sportininkams. Jie ypatingai stiprūs stalo teniso žaidims, tad nenorėdami užgauti svečių, jie nestatė pačios stipriausios savo komandos, kuri būtų galėjus smarkiai suplikti atvykusius.

* PLIENO industrijos kompanijų derybos su unijų vadais sudaro grėsmę, kad netolimoje ateityje teks darbininkų atlyginimus smarkiai pakelti, o tada susidarys užsienio firmų konkurencijos pavojus ir vietinių darbininkų atleidimo iš darbo galimūmai. To viso pasėkoje didėja infliacijos pavojus.

* NEW YORKO gubernatorius Nelson Rockefeller pasirašė patvarkymus sumažinti pašalpą gaunantiems išmokėjimus. Pašalpas gauna daugiau, kaip vienas milijonas New Yorko valstijos gyventojų. Panašius parėdymus padarė Kalifornijos ir kitų valstijų gubernatoriai, nes šių valstijų izdas negali pakelti dabar esamų tam reikalui išlaidų.

* SOVIETŲ ATSTOVYBĖ Washington, pareiškė Valstybės Departamente protestą dėl jų diplomatų užpildinėjimų ir įžeidimų. Buvo keli atsitikimai, kai žydų kraštutinės organizacijos nariai puldavo sovietų diplomatus Washingtono gatvėse.

* MEILA KAIRIUKŠTYTĖ-Balkuvienė iš Bostono, Lietuvių Kultūros Klube balandžio 24 d. kalbės apie moderninę skulptūrą.

* LIETUVIŲ DARBININKŲ draugijos kuopa Woodhavene, Prano Bručo svetainėje turėjo tradicinį parengimą - Margučių pobūvį. Kaip paprastai, susirinko gausus šios organizacijos narių ir svečių būrys. Šios kuopos žymiausi veikėjai - adv. S.Briedis, Bronė Spudienė, N.Stilsonienė, L.Šateikienė ir kt.

* MINTIS - lietuvių socialdemokratų žurnalas jau išspausdintas Londone, Nidos knygu leidyklos spaustuveje. Žurnale platus literatūrinis skyrius, jame randame K.Barėno naujo romano ištrauką, E.Ginzo apysaką ir kt. Žurnalas turi 188 puslapius, jo kaina 2 doleriai.

* SILKIŲ PIETUS surengė savo nariams ir svečiams SLA 124 kuopa,

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PIRMAS IR GERIAUSIAS LIETUVIŲ DIENRAŠTIS AMERIKOJE

NAUJIENOS turi savo korespondentus kiekvienoje didesnioje Amerikos lietuvių kolonijoje ir įvairiose Europos bei Pietų Amerikos valstybėse.

NAUJIENŲ prenumerata yra tokia: Chicagoje ir priemiestuose metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, trims mėnesiams - \$6.00, vienam mėnesiui \$2.00. Kitose JAV vietose metams - \$18.00, pusei metų - \$10.00, trims mėnesiams - \$5.00, vienam mėnesiui - \$1.75. Kanadoje metams - \$20.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui - \$2.00. Užsienioose metams - \$21.00, pusei metų - \$11.00, vienam mėnesiui \$2.50.

NAUJIENAS gaukite, jei pasiųsite čekį, arba Money Order tokiu adresu:

1739 S. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

KELEIVIS

THE TRAVELER LITHUANIAN WEEKLY

Aišku, esate girdėję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 66-ius metus. Jį vieni geria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti.

Keleivis duoda ir teisiųjų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. PRENUMERATA: - METAMS - \$ 7.00.

Užsisakykite KELEIVIO 1971 metų kalendorių.

Jo kaina \$ 1.50.

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

DIRVA

TAUTINĖS
MINTIES
LAIKRAŠTIS

Isteigtas 1915

6907 SUPERIOR AVENUE CLEVELAND, OHIO, 44103

Gausiai iliustruotas laikraštis, einas 2 kartų į savaitę Trečiadieniais ir penktadieniais

Prenumeratos kaina metams—\$13.00, pusei metų—\$7.00, Susipažinimui—2 savaites siunčiame nemokamai

— Leidžia —

Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija Viltis

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telef.: GRoovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBIL AMS PASTATYTI

Tel. 296-2244

SHALINS
(SHALINSKAS)

Funeral Home

84-02 Jamaica Ave.

prile Forest P'way storis
WOODHAVEN, N.Y. 11421

Garbingai apraunaia
laidotuėms
Koplycios
visose miesto dalyse

F. W. SHALINS ir
J. B. SHALINS

Tėvynė 8,